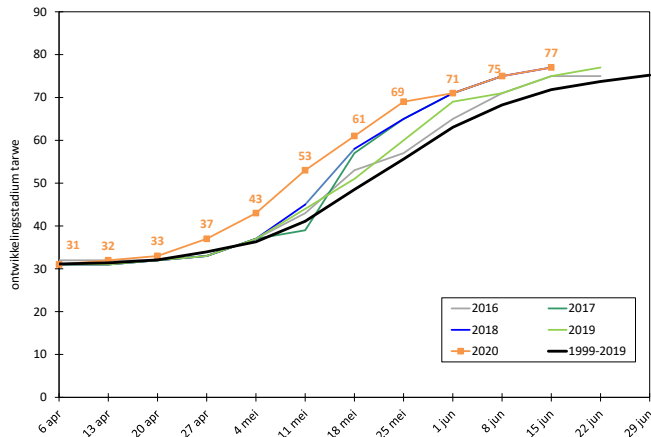

1 Overzicht van de ziekte- en bladluisdruk in wintertarwe in 2020

W. Odeurs ¹

In navolging van de voorgaande winters die eerder zacht waren, was de winter 2019-2020 zelfs warm. De winter van 2020 was een van de warmste winters van de laatste 200 jaar. Op vlak van neerslag was de winter vrij normaal. Toch was deze zoals vaak ongelijk verdeeld. December 2019 en januari 2020 waren droger dan gemiddeld terwijl er vooral de laatste 2 weken van februari veel neerslag viel. De regen kende nog een vervolg in maart, dat nat begon. Eens midden maart keerde het weer volledig. De lente werd droog en vooral zeer zonnig. Vanaf midden maart en in april was het zeer groeizaam weer. Midden maart kwam alles dan ook stilaan op gang in de wintergranen.

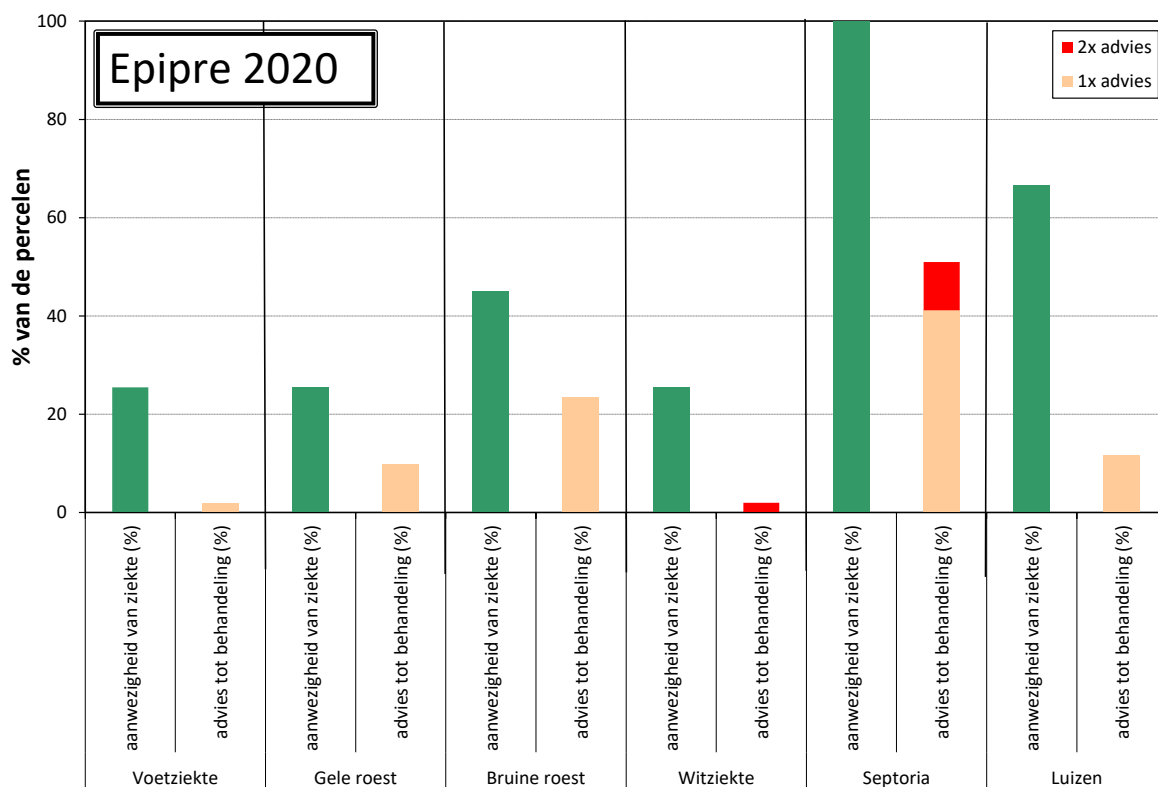
Een duidelijke voorsprong in ontwikkeling ten opzichte van voorgaande jaren was merkbaar vanaf eind april (Figuur 1). De ontwikkeling ging gestaag verder en werd niet meer geremd. De voorsprong ten opzichte van het gemiddelde van de twintig voorgaande jaren werd behouden. Begin juni was de tarwe even ver ontwikkeld als in 2018, het zeer droge jaar. De tarwe bevond zich op dat moment in het stadium 71, het waterrijp stadium.

Figuur 1: Overzicht van de ontwikkeling van de tarwe in groeistadia (waarnemingen uitgevoerd in het kader van het Epipre-adviesstelsel) (Bron: Bodemkundige Dienst van België vzw).

¹ Bodemkundige Dienst van België vzw, Leuven-Heverlee

Figuur 2 geeft een overzicht van de aanwezigheid en aangeraden bestrijding van de verschillende ziekten en plagen in de wintertarwe in 2020. De geadviseerde bestrijding is gebaseerd op de adviezen vanuit het Epipre-adviesstelsel. De toestand wordt geschetst door het percentage percelen waar een bepaalde ziekte werd waargenomen en het percentage percelen (ten opzichte van het totaal) waar één of twee behandelingen tegen de respectievelijke aantasting nodig bleken.

Figuur 2: Overzicht van de ziekte- en bladluisdruk en de bestrijdingsadviezen op de tarwepercelen binnen het Epipre-adviesstelsel in 2020 (Bron: Bodemkundige Dienst van België vzw).

Gewone oogvlekkenziekte (*Pseudocercospora herpotrichoides*), meer algemeen gekend als voetziekte, werd waargenomen op één vierde van de percelen. In tegenstelling tot de twee voorgaande jaren, bleek het in 2020 op enkele percelen wel nodig om te behandelen. Op 2 % van alle percelen werd het advies gegeven om specifiek tegen oogvlekkenziekte te behandelen.

Gele roest (*Puccinia striiformis*) was half april lokaal, op de gevoeligste rassen, al in kleine haardjes aanwezig. Aandacht was dan ook nodig vanaf het vroege voorjaar. In de loop van het seizoen werd op één vierde van de percelen gele roest waargenomen. Dit aandeel was vrij vergelijkbaar met de situatie van 2019, toen gele roest werd aangetroffen op 27 % van de percelen. Op 10 % van de percelen werd geadviseerd om te behandelen. De eerste behandeling bleek voldoende doeltreffend en een tweede advies specifiek gericht tegen gele roest bleek niet nodig.

Bruine roest (*Puccinia recondita*) gekenmerkt door de ronde, bruine sporenhopjes, was beduidend meer aanwezig dan in 2019. Terwijl in 2019 op 20 % van de percelen bruine roest werd waargenomen, was dit in 2020 op 45 % van de percelen het geval. Dit hoge niveau was vergelijkbaar met de situatie van 2018 toen op ongeveer de helft van de percelen bruine roest werd aangetroffen. Volgens het Epipre-adviesstelsel bleek op ongeveer de helft van de aangetaste percelen, of 24 % van alle percelen, een behandeling tegen bruine roest nodig. Een tweede behandeling bleek niet aan de orde.

Meeldauw of witziekte (*Erysiphe graminis*) was in 2020 net iets meer aanwezig dan het jaar voordien. Op 25 % van de percelen kon witgrijs schimmelweefsel op de bladeren waargenomen worden. Na een hoge witziektedruk in 2017 met 60 % aangetaste percelen, is de druk de afgelopen drie jaar vrij beperkt. De mate van aantasting was echter vaak beperkt zodat een behandeling niet nodig was. Op slechts 2 % van de percelen bleek behandelen noodzakelijk.

Bladvlekkenziekte (*Septoria tritici*) werd op alle percelen waargenomen. Dit betekende echter niet dat alle percelen hiertegen moesten behandeld worden. Volgens het Eipre-adviesstelsel bleek het op 51 % van de percelen nodig om te behandelen. Op 41 % van de percelen bleek één behandeling voldoende, op de overige 10 % moest een tweede keer gericht behandeld worden.

Bladluizen waren duidelijk meer aanwezig dan de jaren voordien. Op 12 % van de percelen werd geadviseerd om te behandelen.

Gebaseerd op de tellingen, uitgevoerd op de Eipre-waarnemingsvelden en op de proeven aangelegd door het Landbouwcentrum Granen Vlaanderen, werd de toestand van de ziekte- en bladluisdruk op regelmatige tijdstippen bekend gemaakt via de LCG-Graanberichten. In deze berichten worden waarschuwingen en aanbevelingen geformuleerd in functie van de waargenomen toestand.

Dergelijke overzichten geven uiteraard een zeer veralgemeend beeld van de situatie. De rendabiliteit van een behandeling kan echter gemaximaliseerd worden indien deze gebeurt in functie van de ziektedruk op het perceel zelf.

Het Landbouwcentrum Granen Vlaanderen biedt de mogelijkheid om op basis van een veldobservatie een perceelsspecifiek EIPRE-advies aan te vragen.

Op basis van een veldobservatie en specifieke karakteristieken van het perceel, wordt door middel van het Eipre-systeem de berekening gemaakt van de opbrengstverliezen ten gevolge van de aanwezige ziekte(n)/bladluizen. Deze verliezen worden afgewogen ten opzichte van een eventuele behandelingskost, en op deze manier wordt een objectief advies geformuleerd of een behandeling al dan niet economisch verantwoord is. Dit advies wordt de dag zelf nog doorgestuurd (via telefoon of e-mail) zodat zo nodig snel gereageerd kan worden op de actuele ziekte/bladluisdruk.